

mellem Danmark og Færøerne, hvor man håber, at Danmark skal redde os ud af krisen og beskytte os mod den onde omverden. Færøerne kan ikke leve i en osteklokke i den kommende tid. Det kan intet land, og derfor må vi også i Færøerne træde ud af den her selvtilfredse selvforståelse, hvor vi tror, at verdens problemer ikke vedkommer os.

Til sidst skal jeg hilse fra fru Juliane Henningsen, vores grønlandske kollega, som jo er i valgkamp i Grønland, og jeg skulle sige, at man i Grønland glæder sig til at udfylde selvstyreaftalen og til at deltage i en forpligtende traktat om den kommende klimaaftale og Københavnsmødet i december.

Lad mig afslutningsvis, hr. formand, sige, at dersom Færøerne ikke kan føre sin egen udenrigspolitik fremover, får vi enorme problemer, når Danmarks forhold til EU skal afklares i denne valgperiode, som statsministeren har sagt, og når nu også Island er i færd med at få et nyt forhold til EU. Vi står uden de redskaber, vi ligger stadig væk som en osteklokke og kan ikke deltage og adressere de udfordringer, der kommer i forbindelse med et muligt islandsk medlemskab og en øget integration af Danmark i EU. Det er også en af grundene til, at vi bliver nødt til at revurdere det her såkaldte rigsfællesskab, som stadig væk er fastholdt i en gammelnationalistisk opfattelse af en dansk enhedsstat.

Kl. 19:32

Den fg. formand (Bent Bøgsted):

Tak til ordføreren. Der er ingen korte bemærkninger. Den næste ordfører på listen er hr. Edmund Joensen.

Kl. 19:32

(Ordfører)

Edmund Joensen (SP):

Dagens debat markerer slutningen på et folketingsår, hvor finanskrisen i høj grad har sat dagsordenen. Indledningsvis vil jeg derfor give et kort overblik over den nuværende økonomiske situation på Færøerne.

Følgerne af finanskrisen mærkes nu for alvor på Færøerne. Det er specielt indtægterne på det offentlige budget, der svigter. De nyeste tal viser et underskud på op imod 800 mio. kr. Det er store tal, når man tager i betragtning, at den samlede finanslov er på godt 4 mia. kr. Bruttonationalproduktet ventes i år at falde ca. 3-5 pct. og næste år 1-6 pct. ifølge Landsbanken. Ledigheden forventes at stige yderligere – vi nærmer os de 4 pct. af arbejdsstyrken – og vi ser virksomheder dreje nøglen om. Fra politisk side arbejdes der

på initiativer for at mindske underskuddet på finansloven i år til de budgetterede 500 mio. kr.

Set i bakspejlet kan vi heldigvis konstatere, at fælles løsninger og samarbejde i rigsfællesskabet om en håndtering af finanskrisen har givet de forventede resultater.

Først var det kreditklemmen, der pressede bankerne. Den udfordring blev løst med regeringens to bankpakker, som også færøske banker kan benytte sig af. Så var det eksportvirksomhederne, der stadig rammes af mindre efterspørgsel og problemer med at finansiere. Det er et problem, der delvis er blevet imødegået via de eksportkreditsystemer, som også omfatter færøske virksomheder.

Det har været særdeles vigtigt for Færøerne at deltage i de fælles løsninger. Uden dem ville vores situation være meget alvorlig og meget værre, end den er i dag.

Jeg vil gerne understrege, at bloktilskuddet til Færøerne er en vigtig del af landets økonomiske grundlag. I 2004 blev det politisk besluttet at fastfryse bloktilskuddet på 615 mio. kr. Denne fastfrysning er allerede løbet op i over 100 mio. kr. og vil fremover kunne vokse yderligere. Den økonomiske situation i Færøerne taget i betragtning mener jeg, at det er på høje tid at fjerne denne fastfrysning; økonomisk set er den særdeles ufornuftig.

Jeg har tidligere efterlyst en intensivering af samarbejdet mellem Færøerne og Danmark på flere områder.

Færøsk ungdom strømmer til udlandet for at uddanne sig. Det er selvfølgelig positivt, men bagsiden af medaljen er, at mange unge ikke vender tilbage til Færøerne. Den store fraflytning medfører, at antallet af beboere i Færøerne er stagneret. Derfor er det nødvendigt at modvirke fraflytningen og gøre det attraktivt for de unge at komme tilbage. En af løsningerne kunne være, at Færøerne og Danmark samarbejder om udveksling af studerende og undervisere samt en koordinering af videregående uddannelser. Formålet er at sikre en stærk tilknytning til Færøerne gennem hele uddannelsesforløbet. Jeg opfordrer derfor til dialog og samarbejde på uddannelsesområdet i det kommende folketingsår.

Vi står over for store udfordringer, der ikke standser ved nationale grænser. Klimaforandringer, finanskrisen og international terrorisme sætter den politiske dagsorden, og samarbejde på tværs af landegrænser er nødvendigt for at sikre frihedsrettigheder og en bæredygtig udvikling.